

je razvila vrsta znanstvenih disciplin, ki zadevajo v živo večino strok, posebej še geografijo. Čeprav posegajo v samo srž geografske znanosti, v nje no tehnologijo, metodologijo in celo teorijo, jih še nismo uvrstili med možne geografske stroke, saj jih ne poznamo. Primer sta splošna teorija sistemov in kibernetika. Razvili sta se iz težnje po poenotenju znanosti, po iskanju splošne metodologije, ki bi veljala za vse ali vsaj za večino strok. Prvo fazo v tej smeri je pomenil ob kopičenju podatkov vdor matematičnih in statističnih metod v vrsto strok. Uvajanje kvantitativnih metod v geografijo širi meje geografskega proučevanja, zato se večkrat srečamo s pojmom »nova geografija«. Nekoliko kasneje si je utrla pot v geografijo še splošna teorija sistemov (R. J. Chorley, B. B. L. Berry, P. Haggett, itd.). Danes se elementi splošne teorije sistemov že dokaj široko uporabljajo v geografiji in sicer iz prepričanja, da geografiji prirejena splošna teorija sistemov bogati teoretično-metodološko plat geografskega proučevanja. Med številno literaturo s področja splošne teorije sistemov naj omenim le dve najnovejši

Teoria systemow złożonych, Warszawa, 1979, str. 382. Delo je prevod učbenika, ki so ga napisali ruski avtorji: **Buslenko, Kalašnikov in Kovalenko**. Učbenik je, kot je napisano v uvodu, namenjen širšemu krogu, vsem, ki jih zanima problematika zapletenejših sistemov. Vsebina je podana pregledno in sistematično, za razumevanje vrste poglavij pa je potrebno dobro poznavanje matematike.

Za geografske namene je pripravnejši priročnik **Stefana Mynarskega: Elementy teorii systemów i cybernetyki**, PWN, Warszawa, 1979, str. 187. Že iz naslova je razvidno, da gre za seznanitev z osnovami teorije sistemov in kibernetike. Vsebina je razdeljena na sedem poglavij: sistem in okolica; naravni in umetni sistemi; struktura sistemov; ponašanje sistemov; uravnavanje in vodenje; ravnotežje in stabilnost sistemov; elementi informacij. V dodatku je poleg obsežnega seznama literature dodan stvarni indeks.

Marijan Klemenčič

Iz ostale inozemske geografske književnosti

A. Bögli, Karsthydrographie und physische Speläologie Berlin - Heidelberg-New York 1978, 292 strani 160 podob in 12 tabel.

Čeprav je znana založba strokovnih knjig Springer l. 1974 izdala Zötlovo Kraško hidrogeologijo (glej poročilo v GV XLIX, 1977, s. 248—49!), se je po štirih letih spet odločila za natis nove kraške hidrologije, tokrat izpod peresa enega najbolj znanih krasoslovcev, Švicarja Alfreda Böglija. Obe knjigi, čeprav s podobnim naslovom, sta dejansko precej različni. Skupna jima je voda kot osrednje zanimanje, njo pa obravnava Zötl bolj kot samostojni element, Bögliju pa je predvsem nosilec kraških procesov in dejavnik kraških oblik. Speleologijo obravnavata oba širše, kot krasoslovje.

Vsaka od razmeroma številnih kraških monografij, izdanih v zadnjih desetih letih (glej GV 1973 in 1977) ima svojo prednost. Prednost Böglijeve monografije je predvsem v kvantitativnem obravnavanju kraških pojavov. Zato je v njej nadpoprečno mnogo števil, formul in grafikonov. Kdor se bo hotel v okviru krasoslovja bolj poglobiti v kemične, fizikalne in hidravlične zakonitosti, bo lahko s pridom posegel po Böglijevi knjigi kot priročniku. To velja posebno za obsežno poglavje o koroziji, v njenem okviru pa še posebej za korozijo mešanice, s katero se je Bögli vpisal v